

erede Ministers Koncessionsforslag, og det er dog vistnok Meningen, at de Regler, der findes deri, skulle finde Anvendelse paa alle de private Baner, som fremtidig anlægges, altsaa ogsaa paa den her omtalte. Derfor laa det nær at omtale dette Spørgsmaal med, selv om der ikke findes nogen Paragraf desangaaende i det private Lovforslag, som er indbragt. Naar den erede Minister bemærkede, at det var Hensigten med hans Forslag om Koncessioner at gøre det lettere at faa private Baner anlagte, kan jeg ikke fuldkommen underskrive den Attest, som den erede Minister der vil give sig selv. Jeg tror ikke, at denne Aaenparagraf vil gøre det lettere at faa private Baner. Den har i alt Fald bevirket i forrige Samling og tegner til i denne Samling at ville bevirke en Udsættelse af alle private Jærnbaneanlæg, og ingen kan forudsæ, hvad Resultatet vil blive, eller hvilken Løsning dette Spørgsmaal vil finde. Det var muligt, at man kunde undgaa det og omgaa det for private Baners Vedkommende paa den af mig nævnte Maade ved kun at holde sig til Ekspropriationsudgifter og stille sig saaledes, at man ellers ikke behøver noget Statsstilskud. Nu hører jeg, at den erede Forslagsstiller erklærer sig paa det bestemteste mod den Tante. Jeg vil ogsaa finde det urimeligt, at de private Baner, som der staar tilbage at bygge, ikke skulde have lignende Bidrag som de private Baner, der ere anlagte — det er sandt; men det maa Privatbanernes Komiteer og Forslagsstillerne afgøre indbyrdes, hvorvidt de ville se at faa en Bane i en nær Fremtid eller ville skyde den ud i en ubestemt Fremtid. Det er et Spørgsmaal, som hver især maa afgøre med sig selv. For øvrigt vil jeg sige, at det ingenlunde vil være Tilfældet, at et saadant Baneanlæg efter Kosta-Systemet vil blive lige saa dyrt for den paagældende Egn, naar Statsstilskuddet falder bort, som den her foreslaaede Bane vil være for den paagældende Egn med det foreslaaede Tilskud af 80,000 Kr. pr. Banemil. De 80,000 Kr. pr. Mil udgøre med den halve Ekspropriation indbefattet omtrent en Tredjedel af Anlægssummen; det er altsaa ikke mere end 33 Procent Besparelse. Besparelserne ville efter Kostasystemet efter de Oplysninger, som ere komne til min Raadighed, udgøre

to Tredjedele, mellem 50 og 66 Procent; altsaa vil der være en meget betydelig Besparelse. Spørgsmaalet bliver nu, hvorvidt de ville vente, indtil det interessante konstitutionelle Spørgsmaal bliver afgjort, om vi skulle give Regeringen carte blanche under den ene eller den anden Form til at optage Aaen til fortsat Befæstning — thi det er ikke til Jærnbaner, men til Befæstning, at Statslaan skal optages. Det gælder altsaa blot, om de ville se at slippe ud over Banstiklighederne. Jeg maa tillade mig ganske i Almindelighed at sige, at for saa maaske Bidrags Skyld, som der forholdsvis vil være Tale om fra Regeringens Side til Kosta-baner — for at bruge et kort Udtryk — vil det dog være urimeligt at sætte et saa stort Apparat som Statslaan i Bevægelse, og jeg tror ogsaa i det hele taget, at hvis vi komme til at anlægge samtlige private Baner efter dette System — forudsat det ved nærmere Prøvelse viser sig anvendeligt paa vore Forhold, med Hensyn til hvilket jeg for mit Vedkommende tager ethvert Forbehold — vilde vi kun komme til at staa over for Aaenparagraffen ved et Par ganske enkelte Spørgsmaal, som særlig Regeringen kunde lægge Vægt paa. Det vilde særlig blive Kystbanen og de københavnske Baner, naar de komme. Maa ske ogsaa Slagslev-Bærsløv Banen kunde anlægges efter Kostasystemet, hvis Krigsministeren ikke havde haft for Øje at befordre sine Kanoner paa den og køre rundt med dem omkring i Landet, saaledes at denne Bane kun bliver at betragte som et Led i Københavns Befæstning. For Egnens Vedkommende synes der ikke at kunne være noget i Vejen for, at den bliver anlagt paa denne Maade. Fra et Jærnbane standpunkt vil der altsaa kun være Spørgsmaal om de københavnske Baner og Kystbanen, og hvis vi der lade Regeringen være betænkt paa selv at skaffe det fornødne til Veje, kunde vi maa ske komme til at anlægge alle de andre Baner enten uden eller dog med en meget ringe Hjælp fra Regeringens Side, saa at der altsaa ikke vilde være nogen Fornødenhed for at rejse Statslaan for den Sags Skyld. Det har jeg villet pege paa som en Maade, hvorpaa man kunde slippe ud over denne Banstiklighed og lade Regeringen beholde den, saaledes at det blev Regeringens Banstiklighed med Hensyn til